

Kurzus kódja(i): FLM-202:01
FLM-201

Kurzus címe: Bevezetés a filmtudományba

Tanár neve: Vincze Teréz

Kurzus időpontja, helye: csütörtök 16.00-17.30, MÚK főépület, földszint 34.

Kurzus típusa: Előadás

Kurzus leírása:

- 1. Bevezetés**
A filmtudomány helye a humántudományok rendszerében; a filmtudomány ágazatainak rendszerezése
- 2. A filmtörténetírás**
A történeti gondolkodás és a történetírás általános kérdései, a tudományos tudás és a történeti tudás különbsége
A filmtörténetírás sajátos feltételei, a filmtörténeti kutatás forrásai
A filmtörténeti munkák interpretációjának problémái
A filmtörténetírás alapvető stratégiái: esztétikai, technikatörténeti, gazdaságtörténeti és társadalomtörténeti megközelítés
- 3. A filmelmélet**
Az elméleti diszciplínák sajátosságai
A filmtörténetírás és a filmelmélet kapcsolata
Tudomány vagy filozófia-e a filmelmélet?
A legfontosabb filmelméleti paradigmák: formalizmus, realizmus, ideológiakritika, pszichológia, empirikus kutatás
Filmteoretikus viták
- 4. Filmelemzés, filmkritika**
A filmről való beszéd/írás műfajai
A filmelemzés és a filmkritika viszonya
A filmkritika társadalmi szerepének változása
A filmfesztiválok helye a filmkultúrában
- 5. A Magyar Nemzeti Filmarchívum**
A félév során egy alkalommal a Filmarchívum meghívott munkatársa ismerteti meg a hallgatókkal az archívum működését, a magyar filmes örökség megőrzésének, digitalizálásának, felújításának történetét, a 2017 óta zajló restaurálási program részleteit. Egyfajta magyar filmtörténeti előadás is lesz ez, kicsit másképp: gyakorlati oldalról ismerhetjük meg a filmek gondozásának, rendszerezésének, hozzáférhetővé tételének és a közönséghez való eljuttatásának múltját és jelenét. Az előadás végén az érdeklődők megtudhatják azt is, hogyan lehet valaki gyakornok a 60 éves Filmarchívumban. (Ennek az alkalomnak a pontos időpontja még kialakítás alatt, április folyamán várható.)

Kurzus teljesítésének követelményei: A kurzust írásbeli vizsga zárja, melynek során a hallgatóknak rövid kifejtést kívánó kérdésekre kell válaszolniuk az előadások és a kötelező olvasmányok anyagából.

Elsajátítandó kompetenciák és módszerek: A filmtudomány ágazatai rendszerének megismerése. A különböző megközelítésmódok (történeti, elméleti, kritikai) jellegzetességeinek elkülönítése, egyedi sajátosságainak megismerése, és az így szerzett ismeretek készségszintű alkalmazása a humán tudományok szélesebb körére vonatkozóan is.

Kötelező / ajánlott filmek: -

Kötelező irodalom: Filmtörténet:

Casetti, Francesco: Történelem, történetek, történetírás. In: Casetti: *Filmelméletek*. Budapest: Osiris, 1998. pp. 264–285.

Bordwell, David: A film stílustörténetének kutatási programja; Thompson, Kristin: A film és a társadalmi intézmények kapcsolatának története. *Filmkultúra* (1994 január) no. 30. pp. 7–4. (sic!)

Thompson, Kristin: A filmkritika és -történet filmes sajátosságai. *Metropolis* (1997 tavasz) no. 1. pp. 30–36.

Lagny, Michéle: A filmtörténet felosztása. *Metropolis* (1997 tavasz) no. 1. pp. 8–29.

Thompson, Kristin–Bordwell, David: *A film története*. Budapest: Palatinus, 2007. pp. 21–31.

Bazin, André: A filmnyelv fejlődése. In: Bazin: *Mi a film?* Budapest: Osiris, 1995. pp. 24–43.

Filmelmélet:

Eisenstein, Szergej: A forma materialista megközelítésének kérdéséhez. In:
Eisenstein: *Válogatott tanulmányok*. Budapest: Áron Kiadó, 1998. pp. 63-70.

Balázs Béla: *A látható ember. A film szelleme*. Budapest: Gondolat Kiadó, 1984. pp. 17–88. (A könyv új kiadása: Budapest: Palatinus Kiadó, 2005. pp. 15–68.)

Arnheim, Rudolf: *A film mint művészet*. Budapest: Gondolat, 1985. pp. 17–38.

Bazin, André: Korunk nyelve. pp. 7–15., A fénykép ontológiája. pp. 16–23., Tilos a montázs. pp. 48–59. In: Bazin: *Mi a film?* Budapest: Osiris, 1995.

Mulvey, Laura: A vizuális élvezet és az elbeszélő film. *Metropolis* (2000) no. 4. pp. 12–23.

Baudry, Jean-Louis: Az apparátus. *Metropolis* (1999/nyár) pp. 10–23.

Bordwell, David: A nézői tevékenység. In: Bordwell: *Elbeszélés a játékfilmben*. Budapest: Magyar Filmintézet, 1996. pp. 42–60.

Bálint Katalin: Empirikus filmtudomány. *Metropolis* (2014) no. 1. pp. 6–9.

Filmelemzés, filmkritika:

Jacques Aumont–Michel Marie: A filmelemzés meghatározása. In: *A kortárs filmelmélet útjai* (szerk.: Vajdovich Györgyi) Budapest: Palatinus Kiadó, 2004. pp. 9–42.

Kovács András Bálint: A műelemzés célja. In: Kovács: *Mozgóképelemzés*. Budapest: Palatinus, 2009. pp. 11–33.

Who Needs Critics?, Critics on Critics. *Sight & Sound* (2008 October)
<http://old.bfi.org.uk/sightandsound/feature/49479>
<http://old.bfi.org.uk/sightandsound/feature/49480>
